

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ

Promoting morality and ethics for the police trainee

เพลิน หนูเล็ก¹
Pern Nulek

Received: July 25, 2020 Revised: September 1, 2020 Accepted: September 4, 2020

บทคัดย่อ

หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนนายสิบตำรวจทุกคนเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถจนเกิดเป็นทักษะในการปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม การสร้างเจตคติ วิสัยทัศน์และหล่อหลอมจิตใจ อุปนิสัยและบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการตำรวจที่ดี เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน และจะต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วุฒิภาวะ มีจิตสำนึกในการบริการ และบำบัตทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน รวมทั้งปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้ กองบัญชาการศึกษา, ตำรวจภูธรภาค 1-9 และ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้การฝึกอบรมนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม ดังนั้น หน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ จะต้องดำเนินการส่งเสริมและเสริมสร้างให้นักเรียนนายสิบตำรวจทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปตามนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยยึดถือประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจ เพื่อผลักดันให้ข้าราชการตำรวจ ทุกนายขับเคลื่อนการทำงานภายใต้ความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ อีกทั้งยังเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการในทุกมิติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ให้ดำรงตนอยู่บนพื้นฐานความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง ปรับทัศนคติให้มีค่านิยม ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ: การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม, นักเรียนนายสิบตำรวจ, เศรษฐกิจพอเพียง

---

¹ พันตำรวจโทหญิง,

Abstract

The Police trainee Course aims to teach all police trainee to adhere to abide the nation, religion, monarchy and democratic government, in addition, to gain more knowledge and ability to understand in the operations, the prevention, and the suppression skills. Including creating attitudes vision and forging the mind's personality and physical personality to be suitable for being a good police officer equipped with morality, ethics, honesty, and trustworthy. The police trainee must be physically, mentally, mature, and conscious in service - including performing duties efficiently. The Royal Thai Police has assigned the Provincial Education Police Division 1-9 and Border Patrol Police Bureau or the unit that is assigned by the Royal Thai Police to have the duty and responsibility to provide training to police trainee to contain and appoint as a noncommissioned police officer in the squadron position operations to prevent and suppress. Therefore, the department responsible for producing the police trainee must proceed to promote and strengthen that all the police trainee have morality and ethics to meet the program objectives and to comply with the government policy of the national police department. In order to push police officers to work with transparency, fair and verifiable and also to strengthen morality Ethics in accordance with the guidelines of the Office of the National Counter Corruption which is set the ethical standards of government officials in every dimension and to be effective focusing on raising awareness and raising awareness on morality Ethics in order to maintain the basis of honesty, accuracy, adjust the attitude to the values of living that are simple and economical according to philosophy of sufficiency economy.

Keywords: Promoting morality and ethics, the police trainee, sufficiency economy

บทนำ

หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ มีระยะเวลาการฝึกอบรม 18 เดือน โดยบุคคลภายนอกที่ได้รับการบรรจุเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ จะรับจากผู้มีคุณวุฒิระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า ซึ่งมีอายุระหว่าง 18-27 ปี เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมแล้ว จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม ในสถานีตำรวจต่าง ๆ อันเป็นงานที่ต้องสัมผัสกับประชาชนโดยตรง ต้องแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง ดังนั้นหากตำรวจที่ผลิตออกไปเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เพียงพร้อมไปด้วย คุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประโยชน์ก็จะเกิดกับประชาชน สังคม และประเทศชาติ ในทำนองเดียวกันหากตำรวจที่ผลิตออกไป ไร้อะไรซึ่งคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ประชาชนในสังคมก็จะมองว่าตำรวจมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความไม่โปร่งใส ทำงาน ล่าช้า มีอคติ เรียกรับผลประโยชน์ ทำงานในลักษณะมีการเลือกปฏิบัติ โดยเขามองว่าอาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่มี อำนาจและกฎหมายอยู่ในมือ สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องและญาติพี่น้อง ในปัจจุบันประชาชนมีความ คาดหวังว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชนหรือคนในสังคมนั้น ตำรวจจะต้องเป็นผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนฝากความหวังไว้กับตำรวจในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด แหล่งอบายมุข การบังคับใช้กฎหมาย หรือแม้กระทั่งปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งในบางครั้งหน่วยงานตำรวจ หน่วยงานเดียวไม่สามารถที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม ตำรวจจะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากทุกภาคส่วน อันประกอบด้วยหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และคนในสังคม/ชุมชนนั้น ๆ ร่วมกัน แก้ไขปัญหา ดังนั้น เมื่อประชาชนในสังคมมีความคาดหวังกับการปฏิบัติงานของตำรวจมากเท่าไร การปฏิบัติงาน ของตำรวจก็ต้องมีความโปร่งใส รวดเร็ว เป็นธรรม ปราศจากอคติ มากขึ้นเท่านั้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจนั้นจะต้องดำเนินการตามกฎหมาย หรือกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และในขณะเดียวกัน ตัวผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย จึงจะทำให้การปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผล ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจในการบริการ ตลอดจนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาว่าการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเป็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจ และการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นายสิบตำรวจเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ และ พร้อมทั้งจะทำงานรับใช้ประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างยั่งยืนเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็น รูปธรรม (กองบัญชาการการศึกษา, 2561)

นิยามความหมายของศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำได้ในทางวินัย จนเกิดความเคยชินมีพลังใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ จึงต้องอาศัย ปัญญา ปัญญาอาจเกิดจากความศรัทธาเชื่อถือผู้อื่นในทางพุทธศาสนาสอนว่า จริยธรรม คือการนำความรู้ความ จริง หรือกฎธรรมชาติ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม คุณธรรม จึงเป็นจริยธรรมที่แยกเป็นรายละเอียดแต่ละประเภท หากประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นสภาพคุณงาม ความดีทางความประพฤติและจิตใจของผู้นั้น คุณธรรมจึงเป็นจริยธรรมที่ฝึกฝนจนเป็นนิสัย เช่น ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เสียสละ รับผิดชอบ

มาตรฐานทางจริยธรรมตำรวจ หมายถึง คุณความดีที่เป็นข้อประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ตำรวจ เพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและยอมรับ

นักเรียนนายสิบตำรวจ หมายถึง บุคคลภายนอกที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการตำรวจ เป็นพล ตำรวจสำรอง มีระยะเวลาฝึกอบรม 18 เดือน

ข้อกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรม

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลางส่วนภูมิภาคส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐ ต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

2. แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564)

รัฐบาลได้กำหนด “แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของประชาชน โดยให้นำศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นคง สงบสุข ร่มเย็น ด้วยมิติทางศาสนา ระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่งคั่งเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย
- 2.2 สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมเป็นเอกภาพ
- 2.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม
- 2.4 ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

3. พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562

มาตรา 5 มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

- (1) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
- (3) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- (4) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
- (5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
- (7) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว

4. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- (1) เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชน
- (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ”

5. กฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. 2551 และ กฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 โดยเหตุผลในการประกาศ กฎ ก.ตร. ดังกล่าวนั้น คือ โดยที่ตำรวจเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชนในด้านอำนวยความสะดวกและความยุติธรรม ที่เที่ยงตรง ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม บรรลุวัตถุประสงค์นโยบายของทางราชการและเป็นตำรวจของประชาชนอย่างแท้จริง และต้องการกระจายอำนาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลข้าราชการตำรวจ

ตำรวจต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

ในปัจจุบันจะเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์อยู่เสมอ เนื่องจากอาชีพตำรวจ เป็นอาชีพที่ต้องสัมผัสกับประชาชนโดยตรง หากพิจารณาตามลักษณะงานของตำรวจจะพบว่าบางครั้งในหนึ่งงานของตำรวจจะเป็นงานที่มีผู้ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์อยู่ในบริบทเดียวกัน ดังนั้นในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจนอกจากที่จะต้องยึดถือตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ประกอบแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องจำเป็นที่ตำรวจทุกคนจะต้องมีคือคุณธรรมจริยธรรมประจำใจ เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวสำหรับการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้ประชาชนได้รับความยุติธรรม เกิดความพึงพอใจ ให้สมกับความกล้าที่ว่า “บริการคุณญาติ พิทักษ์ราษฎร์ดุจครอบครัว” ที่ตำรวจทุกคนควรพึงระลึกไว้เสมอ โดยในการปฏิบัติงานนั้นสามารถนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนา การดำเนินการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน สิ่งสำคัญที่หน่วยศึกษอบรมจะต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนก็คือ การส่งเสริมให้นักเรียนนายสิบตำรวจซึ่งเปรียบเสมือนผ้าขาวที่กำลังจะก้าวข้ามจากประชาชนเข้ามาสู่อาชีพตำรวจจะต้องเป็นผู้มีจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่ใช่เฉพาะเวลาที่อยู่ในช่วงการฝึกอบรมเท่านั้น แต่คุณธรรมจริยธรรม ที่กล่าวมานี้จะต้องอยู่ในจิตสำนึกของนักเรียนนายสิบตำรวจทุกคน เมื่อเขาสำเร็จการฝึกอบรมและก้าวไปสู่อชีพตำรวจอย่างเต็มตัว เขาจะได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ตลอดจนสังคมประเทศชาติ และเป็นตำรวจที่ประชาชนต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งผู้เขียนขอสรุปแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ ประกอบด้วยแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

แนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ

1. คุณธรรมที่มาจากคำสอนทางศาสนา (สุริวัตร จันทโรสภา, 2560)

- 1.1 ความรับผิดชอบ ต้องมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น
- 1.2 ความซื่อสัตย์ เป็นการประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.3 ความมีเหตุผล มีความสามารถในการใช้ปัญญาในการประพฤติปฏิบัติ รู้จักไตร่ตรอง ไม่หลงมกมาย มีความยับยั้งชั่งใจ รู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ
- 1.4 ความกตัญญูกตเวที เป็นความรู้สำนึกในอุปการคุณ หรือบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อเรา
- 1.5 ความมีระเบียบวินัย เป็นการควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมายและศีลธรรม
- 1.6 ความเสียสละ จะต้องละความเห็นแก่ตัว การให้แก่บุคคลที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา
- 1.7 การประหยัด มีการใช้สิ่งของพอเหมาะพอควรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด
- 1.8 ความอดุสาหะ จะต้องมีความพยายาม เพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน
- 1.9 ความสามัคคี เป็นการแสดงถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
- 1.10 ความเมตตากรุณา จะต้องมีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
- 1.11 ความยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องเป็นไปด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียง ไม่เห็นแก่พวกพ้องและประโยชน์ส่วนตน

2. การปลูกจิตสำนึกความเป็นคนดี

ในปัจจุบันนี้จะมีกระแสเรียกร้องหาความซื่อสัตย์ สุจริต โดยเฉพาะการไม่คอร์รัปชัน หรือข้อความตามสื่อต่าง ๆ เช่น โครงการโตไปไม่โกง โครงการต้านโกง ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีการจัดกิจกรรมรณรงค์ในเรื่องดังกล่าวเป็นจำนวนมาก แต่ผลที่ได้รับกลับกลายเป็นตรงกันข้าม มีข่าวการคดโกงเกิดขึ้นมากกว่าเดิม ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องปลูกจิตสำนึกของความเป็นคนดีให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อให้เขาได้ปฏิบัติงานบนพื้นฐานความถูกต้อง ยุติธรรม ปลอดจากการคดโกงคอร์รัปชัน ซึ่งแนวทางในการปลูกจิตสำนึกในการเป็นคนดีนั้นสามารถดำเนินการได้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2561) ดังนี้

- 2.1 ครูผู้สอนทำดีให้นักเรียนนายสิบตำรวจดูอย่างต่อเนื่องไม่ใช่พูดดีให้ฟังเท่านั้น
- 2.2 การฝึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีโอกาสเจอกับอุปสรรคความลำบากขั้นพื้นฐาน โดยมีพ่อแม่ครูเป็นพี่เลี้ยง เหลาความคิดให้นักเรียนนายสิบตำรวจไปด้วย เขาก็จะเกิดการเรียนรู้และสามารถฟันฝ่าอุปสรรค
- 2.3 การมีกิจกรรมจิตอาสา ภายในสถานฝึกอบรม นอกสถานฝึกอบรม และชุมชนตามศักยภาพหน่วยงาน ตามความรู้ เวลา และโอกาส จะทำให้เกิดการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจได้อย่างยั่งยืน
- 2.4 การพาไปทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ดี ที่เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้วย เพื่อฝึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจ รู้จักควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ตนเอง ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมไปก็จะมีมีความสุขในการทำงาน และสามารถส่งต่อความสุขไปสู่คนสังคมได้ด้วย

2.5 ช่วยกันสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจ กล่าวคือต้องมีความระมัดระวังในคำพูดและการกระทำที่มีต่อกัน สิ่งที่ไม่ควรกระทำ เช่น วาจาที่แสดงอารมณ์โกรธ ไม่พอใจ เกรี้ยวกราด รวมทั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นการตอกย้ำให้นักเรียนนายสิบตำรวจได้เรียนรู้เป็นประจำ แม้จะมีการสั่งสอน ให้เขาเป็นคนดี แต่แค่เพียงคำพูดไม่สามารถสร้างจิตสำนึกที่ดีได้ เพราะมีการสอนด้วยการกระทำอยู่เป็นประจำ ดังนั้นความดีในตัวของผู้สอนเท่านั้นที่จะปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียนนายสิบตำรวจได้

3. การทำความดีตามรอยพระยุคลบาท

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พระมหากษัตริย์ไทยทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อให้พสกนิกรอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข สถาบันพระมหากษัตริย์จึงหมายถึงสถาบันสูงสุด โดยทรงเป็นพระประมุขของชาติ ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความจงรักภักดี ทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ ทรงไว้ซึ่งคุณธรรมอันประเสริฐ และทรงเป็นที่เคารพเทิดทูนอย่างสูงยิ่งของประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ ด้วยพระราชจริยวัตรอันงดงามและพระราชอัธยาศัยอันน่าประทับใจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างของคำว่าสุภาพบุรุษ และทรงเป็นเอกบุรุษหนึ่งเดียวที่คนทั่วโลกต่างถวายพระราชสมัญญานามว่า “King of Kings” หรือ “Great King” ยอดพระมหากษัตริย์ของโลกด้วยพระเกียรติคุณอันยิ่งใหญ่และพระบารมีอันไพศาลของพระองค์ จึงควรอย่างยิ่งที่อนุชนรุ่นหลังจะได้ศึกษาและเรียนรู้ “พระมหากษัตริย์ที่ทรงงานหนักที่สุดในโลก” ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนนายสิบตำรวจได้เรียนรู้และเข้าในพระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 โดยนักเรียนนายสิบตำรวจสามารถนำพระราชจริยวัตรอันงดงามของพระองค์มาเป็นต้นแบบแห่งคุณธรรม การทำความดี และยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนนายสิบตำรวจทุกคนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยส่งเสริมให้นักเรียนนายสิบตำรวจได้มีการเรียนรู้พื้นฐานแนวทางการดำเนินชีวิตใน 3 ด้าน คือ

3.1 การครองตน การปลูกฝังให้นักเรียนนายสิบตำรวจเรียนรู้ว่าข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดระดับไหน มีหน้าที่อย่างไร ล้วนแต่มีส่วนสำคัญอยู่ในงานของแผ่นดินทั้งสิ้น การทำความดีนั้นแม้ไม่มีใครรู้ใครเห็น แต่ก็จำเป็นต้องทำ ควรต้องเป็นตัวของตัวเอง ยึดถืออุดมคติซึ่งชอบด้วยศีลธรรมอันดี ทั้งในแง่ความนึกคิดและในทางปฏิบัติ ต้องเรียนรู้ฝึกตนให้พ้นจากอุปสรรคต่าง ๆ และสามารถพิจารณาว่าเราได้ทำอะไรที่เรียกว่าความดี ทำสิ่งที่ดีที่ชอบ สิ่งใดที่แก้ไขได้ก็ควรพิจารณาฝึกตัวให้ดีขึ้น เพราะความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม

3.2 การครองคน กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีความสามารถในการประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้มาติดต่อกัน มีความสามารถในการร่วมทำงานเป็นกลุ่ม การเสริมสร้างความสามัคคีและร่วมกิจกรรมของหมู่คณะ ทั้งในและนอกหน่วยงาน เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในระหว่างฝึกอบรม การมอบหมายงานแบบเป็นกลุ่ม การออกไปพบปะผู้นำชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงสถานฝึกอบรมเพื่อรับทราบปัญหา/อุปสรรคของชุมชน เพื่อแนะนำแนวทางหรือการแก้ไขปัญหาร่วมกับชุมชน

3.3 การครองงาน มุ่งส่งเสริมให้ทำงานด้วยใจที่สุจริต มั่นคง ไม่มีอคติ มีการกำหนดเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน และมีพื้นฐานที่มั่นคงในการทำงาน นอกจากนี้ในการทำงานจะต้องเป็นไปด้วยความเพียรและมีความพอใจในการทำงานที่ตนได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ในการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการวางขั้นตอนในการทำงาน ตลอดจนการประสานงานในการทำงาน รวมทั้งการจัดการกับปัญหา อุปสรรคได้อย่างเป็นรูปธรรม และที่สำคัญที่สุดคือการส่งเสริมให้มีการทำงานเพื่อส่วนรวม และสามารถประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

4. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ในปัจจุบันการใช้ชีวิตของประชาชนชาวไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมไทยแบบดั้งเดิมไปสู่สังคมที่มีการรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก โดยไม่ได้มีการถ่วงถ่วงว่าเหมาะสมกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทยหรือไม่ ทำให้เยาวชนไทยละเลยการประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีไทย ไม่ให้ความสำคัญกับการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่งดงามให้อยู่คู่กับสังคมไทย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจให้เกิดความรักและศรัทธาต่อประเพณีและวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อให้ดำรงสืบต่อไป เช่น ประเพณีไทยในแต่ละท้องถิ่น, ประเพณีงามอย่างไทย ยิ้มไหว้ สวัสดิ์, ภาษาไทย ภาษาถิ่น ที่แสดงถึงความเป็นชุมชน สังคมและท้องถิ่น เมื่อได้เรียนรู้ก็จะทำให้เกิดสำนึกรักบ้านเกิด และช่วยกันอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่สืบไป เนื่องจากงานของตำรวจนั้นเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ดังนั้นหากตำรวจมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ ก็จะเป็นปัจจัยหนุนที่จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในสังคมอีกทางหนึ่ง

5. การดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา เราจึงเห็นกระแสการวิ่งตามสังคม ซึ่งปัญหาที่ตามมาก็คือ การขาดความสมดุลในการดำเนินชีวิต รายรับไม่พอกับรายจ่าย เมื่อมีความต้องการมากขึ้น ก็ต้องเพิ่มความสามารถในการเสาะแสวงหาเพื่อให้ได้มาตามความต้องการของตนเอง จนเกิดการขาดความสมดุลในการดำเนินชีวิต ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ปัญหาสุขภาพร่างกายขาดการพักผ่อน ความเครียด การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน สามารถสร้างความสมดุลให้กับชีวิตได้อย่างยั่งยืนและมีความสุข

เนื่องจากนักเรียนนายสิบตำรวจมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษา ฐานะทางสังคม อุปนิสัย ประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและการทำงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนนายสิบตำรวจสามารถวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตน การเห็นคุณค่าและความสำคัญของการสร้างคุณภาพในการดำเนินชีวิต โดยสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตได้

สำหรับแนวทางที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนนายสิบตำรวจนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

5.1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่อง “ทางสายกลาง ความพอเพียง” โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้ตามศักยภาพของตนเอง

5.2 การสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการและความสามารถของตนเอง จะเห็นได้ว่าคนเรายังมีความต้องการมากเท่าใด การดำเนินชีวิตก็จะมีอุปสรรคมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น เราจะต้องค้นหาตัวเองให้เจอว่าเรามีกำลังทรัพย์ กำลังกาย กำลังใจ มากน้อยเพียงใด แล้วก็หาความสมดุลว่าสิ่งที่เราต้องการนั้น เรามีกำลังหรือไม่ หากไม่มี เราก็ต้องลดความต้องการลง เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถของเรา

5.3 การยึดมั่นในความสุจริต จิตอาสา เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดอยู่ตลอดเวลา การวิ่งตามกระแสสังคม ปัญหาที่ตามมาคือรายรับไม่พอกับรายจ่าย หากไม่ยึดมั่นในหลักธรรมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินหรือทุจริตคอร์รัปชันตามมา ดังนั้นการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตอาสาที่จะช่วยเหลือแบ่งกันซึ่งกันและกัน นับว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงานที่มีความสุขและมั่นคง

สรุป

แม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะมีเครื่องมือที่ใช้ควบคุมการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ กฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ มาตรการทางด้านวินัยสำหรับข้าราชการตำรวจ และหากตำรวจทุกคนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ การปฏิบัติงานของตำรวจก็จะเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากบุคคลในสังคม

แต่ในการปฏิบัติงานของตำรวจในปัจจุบันอาจไม่ได้เป็นไปตามที่ผู้รับบริการคาดหวังเสมอไป การปฏิบัติงานของตำรวจในบางครั้งยังมีปัจจัยอื่น ๆ หนุนนำให้เกิดความเบี่ยงเบนจากความเที่ยงตรง ถูกต้อง เป็นธรรม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม อิทธิพลในด้านมืด หรือแม้แต่ตัวผู้บังคับบัญชาตำรวจเองที่เป็นผู้มาควบคุม/สั่งการ/เบี่ยงเบน/กำหนดเงื่อนไข ให้ตำรวจไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เที่ยงตรง สุจริต ยุติธรรม เนื่องจากองค์กรตำรวจมักจะมีนักการเมือง ผู้มีอิทธิพล หรือบุคคลในองค์กรอื่น ๆ อยากรที่จะมาเป็นผู้กำหนดบทบาท เงื่อนไข ให้ตำรวจกระทำตามที่ตนเองต้องการ เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง

ดังนั้น ในยุคปัจจุบันถึงเวลาแล้วที่ตำรวจทุกคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของความถูกต้อง เป็นธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ความเที่ยงตรง การปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าครูผู้สอนในสถานฝึกอบรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องร่วมมือร่วมใจกันทำให้นักเรียนนายสิบตำรวจ ซึ่งมีระยะเวลาฝึกอบรม 18 เดือน ในสถาบันการฝึกอบรม เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมแล้ว จะต้องเป็นข้าราชการตำรวจที่ยึดมั่นถือมั่นในคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อน ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถืออุดมคติตำรวจที่พวกเราตำรวจทุกคนท่องจำกันตั้งแต่ยังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาเป็นหลักปฏิบัติให้ได้ แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าเมื่อข้าราชการตำรวจเราใช้ชีวิตบนความพอเพียงแล้วจะสามารถปฏิบัติงานด้วยความก้าวหน้าได้ ดังนั้นในส่วนผู้บังคับบัญชาก็ต้องใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความยุติธรรมด้วยเช่นกัน โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องปลูกฝังให้คนในองค์กรมีคุณธรรมจริยธรรมที่มาจากจิตสำนึก ไม่ใช่การถูกบังคับ หากบุคคลในองค์กรมีจิตสำนึกดี ปฏิบัติดีตามหลักคุณธรรมจริยธรรม ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในของสำนักงานตำรวจแห่งชาติประสบความสำเร็จ และประชาชนได้รับความพึงพอใจ เลื่อมใส ศรัทธา ตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

กองบัญชาการศึกษา. (2561). **จริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). **แนวการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมในสถานศึกษาอาชีวศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สันทวิกิจ พรินต์ติ้ง
(สำนักงานใหญ่).

สุริวัตร จันทรโสภณ. (2560). **พระพุทธศาสนา** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**. กรุงเทพฯ: สำนัก
การพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.